

Схвалено
Рішенням педагогічної ради
Вараського ліцею №6
(протокол №1 від 31.08.2023 р.)

Затверджено
наказом директора ліцею
від 31.08.2023 № 89

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Вараського ліцею №6
Вараської міської ради
на 2023/2024 навчальний рік

ЗМІСТ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

I.1. Вступ

I.2. Особливості організації освітнього процесу

I.3. Показники реалізації освітньої програми

II. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (7-9 класи)

II.1. Зміст програми та загальний обсяг навчального навантаження.

II.2. Нормативно–правові документи щодо навчального плану базової середньої освіти.

II.3. Розподіл годин варіативного складника навчального плану (7-9 класи).

III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (III СТУПІНЬ)

III.1. Зміст програми. Нормативно-правові документи.

III.2. Розподіл годин варіативного складника навчального плану загальної середньої освіти (10-11 класи)

VI. ДОДАТКИ:

Додаток 1 - навчальний план базової середньої освіти (7-9 класи)

Додаток 2 - навчальний план загальної середньої освіти (10-11 класи)

Додатки 3 - перелік підручників, навчальних програм, модулів.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ВАРАСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Директор:

ГУЗЬ Алла Олександрівна

Заступники директора з навчальної роботи:

СІЛЬМАН Лариса Анатоліївна
ПЕПЄЛЯЄВА Оксана Зіновіївна

Заступник директора з навчальної та виховної роботи:

ПАВЛІК Ірина Анатоліївна

Здобуття профільної середньої освіти передбачає таке спрямування: профільне навчання на основі поєднання змісту освіти й поглиблене вивчення базових предметів – англійської мови та математики в 10-11 класах.

Допрофільна підготовка: поглиблене вивчення англійської мови, математики – 8-9-і класи.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

I.1. ВСТУП

Заклад Вараський ліцей №6 створений і знаходиться у комунальній формі власності Вараської міської ради, є юридичною особою, має печатку, штамп, ідентифікаційний номер № 25737061.

Юридична адреса: 34403, м. Вараш, м-н Вараш, 37

Вараський ліцей №6 у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України "Про освіту", "Про повну загальну середню освіту", іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, Статутом ліцею (затверджено рішенням Вараської міської ради від 09 вересня 2022 р. №1603-PP-VIII).

Освітня програма Вараського ліцею №6 є єдиним комплексом освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих й організованих для досягнення визначених результатів навчання. Основою для розроблення освітньої програми є стандарти освіти відповідного рівня.

Освітня програма містить:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні (циклі) повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;
- перелік варіантів типових навчальних планів та модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- досягнення учнями результатів навчання, визначених державними стандартами;
- опис інструментарію оцінювання.

Заклад загальної середньої освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

Відповідно до чинного законодавства заклад загальної середньої освіти здійснює освітній процес згідно із освітніми й навчальними програмами двох рівнів освіти:

- базова середня освіта тривалістю п'ять років (що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти).

- повна загальна середня освіта тривалістю два роки (що передбачає профільне навчання)

На кожному з цих рівнів освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення ліцею є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту навчальних програм, а також варіативної складової.

I.2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес у Вараському ліцеї №6 організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань - 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року. Заклад працює за п'ятиденним робочим тижнем, вихідні дні - субота й неділя. Відповідно до Закону України «Про освіту» тривалість уроків в 5-11 класах – 45 хвилин. На виконання наказу управління освіти виконавчого комітету Вараської міської ради від 04.11.2022 № 112 «Про організацію освітнього процесу у закладах загальної середньої та позашкільної освіти Вараської міської територіальної громади» внесені зміни щодо навчальних занять для учнів 5-11 класів шляхом зменшення тривалості уроку на 5 хвилин.

Структура навчального року (тривалість навчальних занять, поділ на семестри та режим роботи) встановлюються навчальним закладом у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом.

Тривалість канікул протягом навчального року не повинна становити менш як 30 календарних днів.

Крім різних форм обов'язкових навчальних занять, у закладі проводяться індивідуальні, групові, факультативні та інші позакласні заняття та заходи, що передбачені окремим розкладом і спрямовані на задоволення освітніх інтересів учнів та на розвиток їх творчих здібностей, нахилів і обдаровань. Відповідно до статті 12 Закону України «Про освіту» навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації випускників базової та повної загальної освіти, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством.

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється без конкурсу, Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, згідно з Законом «Про повну загальну середню освіту» (Розділ II, ст. 8 п.2, ст. 9 п.2)

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 зі змінами, внесеними наказом від 17.08.2012 №921 та від 08.04.2016 № 401.

1.3. ПОКАЗНИКИ (ВИМІРНИКИ) РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Об'єктами, механізмами та термінами контролю є:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційне навчання – протягом року;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання – 2 рази на рік);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам: кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, сучасна їдальня, наявність інтернету – 2 рази на рік);
- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року);
- моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);
- продовження навчання (аналіз вступу у ВНЗ України та за її межами - 1 раз на рік).

Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» результатами навчання є знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати.

Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством (стаття 12 Закону України «Про освіту»).

Порядок, форми проведення і перелік навчальних предметів, з яких проводиться державна підсумкова атестація, визначає МОН України.

Відповідно до статті 41 Закону України «Про освіту» система забезпечення якості освіти має на меті: гарантування якості освіти; формування довіри суспільства до системи та закладів освіти, органів управління освітою; постійне та послідовне підвищення якості освіти; допомогу закладам освіти та іншим суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти.

Складовими системи забезпечення якості освіти є:

- система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти);
- система зовнішнього забезпечення якості освіти;
- система забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти.

Внутрішня система забезпечення якості освіти у Вараському ліцеї №6 включає:

- стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти Вараського ліцею №6 є:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в школі;
- постійний моніторинг змісту освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу школи;
- моніторинг управління ресурсами та процесами;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища школи;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;

- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні.

II. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ВАРАСЬКОГО ЛІЦЕЮ №6 НА 2023-2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

II.1. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ТА ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Базова середня освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує базову загальну середню освіту, що разом із початковою є фундаментом загальноосвітньої підготовки, формує в учнів готовність до вибору і реалізації шляхів подальшого здобуття освіти.

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405) з навчанням українською мовою.

Освітня програма окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, визначає: загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання учнів, рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти складає 4795 годин/навчальний рік:

- для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,
- для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,
- для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план закладу, який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні. Варіативна складова визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів.

Варіативна складова використана на:

- підсилення предметів інваріантної складової, які використовуються на вивчення тем, передбачених навчальною програмою профільного рівня та з поглибленим вивченням. У такому разі розподіл годин на вивчення відповідної теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником;
- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування.
- проведення групових та індивідуальних занять, консультацій, що проводяться для окремих учнів чи груп учнів.

II.2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ ЩОДО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Формування варіативної складової відбувається на підставі побажань учнів за навчальними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України. Під час розподілу варіативної складової навчального плану враховано гранично допустиме навантаження на одного учня, уроки фізичної культури при визначенні цього показника не враховувались.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128 «Про затвердження Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
---	--	---

2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>

4	Основні компетентності у природничих науках і	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>

7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
----	--	--

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища.

Мета наскрiзних лiнiй – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителiв-предметникiв, класних керiвникiв, зрештою, усього педагогiчного колективу на досягненнi життєво важливої для учня й суспiльства мети, увиразнити ключовi компетентностi.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
«Екологічна безпека та сталий розвиток»	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля, усвідомлюючи важливість сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства.</p> <p>Проблематика наскрiзної лiнii реалiзується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсiв, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, уміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

«Громадянська відповідальність»	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми його функціонування, а також важливість національної ініціативи. Ця наскрізна лінія освоюється через колективну діяльність – дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо, яка розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст – бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад учителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
і «Здоров'я і безпека»	<p>Становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я. варто звернути увагу на проблеми, пов'язані з ризиками для життя і здоров'я.</p>
і «Підприємливість і фінансова грамотність»	<p>Вивчення наскрізної лінії забезпечить краще розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо); сприятиме розвиткові лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язанням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реалізації оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального й фізичного середовища навчання; окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Типову освітню програму Вараського ліцею №6 для базової середньої освіти складено відповідно до Типової освітньої програми II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 405. Додаток 3 до освітньої програми для 6-9 класів

II.3. РОЗПОДІЛ ГОДИН ВАРІАТИВНОГО СКЛАДНИКА НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ В 6-9 КЛАСАХ ВАРАСЬКОГО ЛІЦЕЮ №6 НА 2023-2024 Н.Р.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7 - 9 класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік:

для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,

для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Варіативна складова використана на:

- 1) підсилення предметів інваріантної складової, які використовуються на вивчення тем, передбачених навчальною програмою профільного рівня та з поглибленим вивченням. У такому разі розподіл годин на вивчення відповідної теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником;
- 2) запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування.
- 3) проведення групових та індивідуальних занять, консультацій, що проводяться для окремих учнів чи груп учнів.

Відповідно до структури навчального процесу у Вараському ліцеї №6 створені класи ранньої спеціалізації (7-і клас), допрофільні іноземної філології 8-А, 9-А і допрофільні математичні 8-Б, 9-Б.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань ліцею. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура", "Основи здоров'я", «Здоров'я, безпека та добробут», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» у закладі сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення.

Предмет «Фізична культура» реалізується за рахунок модулів, які визначені шляхом анкетування учнів і затверджені педагогічною радою:

У 5 класі – футбол, волейбол, пання (у I чверті), наступні модулі будуть визначатися рішенням педради після анкетування учасників освітнього процесу;

У 8-9 класах години інваріантної частини з фізичної культури перерозподілені у бік зменшення на 1 годину для вивчення таких предметів:

8-А клас – англійська мова (1 год.),

8-Б клас – геометрія (1 год.),

9-А клас – англійська мова (1 год.),

9-Б клас – геометрія (1 год.).

Варіативна складова Типових планів використовується на вивчення предметів інваріантної складової та на запровадження факультативів та курсів за вибором, що розширюють спеціалізацію закладу та світоглядне спрямування. На прохання учнів і батьків години варіативної частини (додаткові години на вивчення предметів інваріантної частини) розподілені таким чином:

7-А – українська мова (1 год.),

7-Б – українська мова (1 год.),

8-А – англійська мова (2 год.),

8-Б – алгебра (3 год), англійська мова (1 год.),

9-А – англійська мова (2 год.),

9-Б – алгебра (3 год.).

Курси за вибором:

7-А – польська мова (1 год.), німецька мова (1 год.),

7-Б – польська мова (1 год.), художнє слово (1 год.),

8-А – німецька мова (1 год.), польська мова (1 год.)

9-А – німецька мова (1 год.).

Факультативи:

7-А – «Ми і конфлікт» (1 год.),

7-Б – трудове навчання (1 год.),

8-А – хімія (0,5 год.),

8-Б – хімія (0,5 год.),

III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ВАРАСЬКОГО ЛІЦЕЮ №6 НА 2023-2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Ефективним засобом диференціації навчання у класах повної середньої освіти є профільне навчання, яке має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси і здібності.

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,

для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Профільне навчання у гімназії здійснюється за такими основними профілями:

- ✓ профіль іноземної філології - 10-А, 11-А;
- ✓ математичний профіль - 10-Б; 11-Б

Відповідно до профілю вивчення математики та англійської мови за основу навчального плану взяті наступні таблиці – у 10-11-х класах Наказ 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», таблиця 2,3. Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання прийнято з урахуванням освітніх потреб учнів, регіональних особливостей, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази тощо.

Додаткові години на вивчення предметів інваріантної частини:

10-А – англійська мова (4 год.), німецька мова (1 год.), геометрія (1 год.),

10-Б – математика (6 год.),

11-А – українська мова (1 год.), англійська мова (4 год.), німецька мова (1 год.), геометрія (1 год.),

11-Б - українська мова (1 год.), математика (6 год.).

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учень обирає одночасно два предмети в 10-11 класах (у такому разі години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами).

За модульним принципом реалізується зміст базового предмета «Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

Таким чином, у 2022/2023 навчальному році на вивчення вибірково-обов'язкових предметів години розподілено таким чином:

10-А – інформатика (1,5 год.), технології (1,5 год.),

10-Б – інформатика (1,5 год.), технології (1,5 год.),

11-А – інформатика (1,5 год.), мистецтво (1,5 год.),

11-Б – інформатика (1,5 год.), мистецтво (1,5 год.).

Факультативи:

10-А – польська мова (1 год.), німецька мова (1 год.),

10-Б – основи критичного мислення (2 год.),

11-А – математика (1 год.), ДУМ (1 год.).

11-Б – ділова англійська мова (1 год.), історія (1 год.)

Очікувані результати навчання здобувачів освіти окреслені у Державному стандарті, результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме:

змістово-інформаційних,

операційно-діяльнісних

організаційно-методичних.

Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду.

Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

III.1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 408. Додаток 4 до освітньої програми старшої школи (10-11 класи)

III.2 РОЗПОДІЛ ГОДИН ВАРІАТИВНОГО СКЛАДНИКА НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ В 10-11 КЛАСАХ ВАРАСЬКОГО ЛІЦЕЮ №6 НА 2023-2024 Н.Р.

Відповідно п.7 ст.12 Закону України «Про освіту» здобуття профільної середньої освіти здійснюється за таким спрямуванням: академічне – профільне навчання на основі поєднання змісту освіти і поглиблене вивчення іноземних мов та математики з урахуванням здібностей та освітніх потреб здобувачів освіти та з метою підвищення навченості учнів з підготовки до ЗНО.

Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	10-А	10-Б	11-А	11-Б
Години на профільний предмет – англійська мова	4		4	
Німецька мова (друга іноземна)	1		1	
Профільний предмет-математика		6		6
Підсилення предмету української мови. (Наказ МОН від 23.10.2017р №1407)			1	1
Підсилення предмету математика			1	
Основи критичного мислення		2		
Польська мова	1			
Ділова англійська мова				1
Німецька мова	1			
ДУМ			1	
Історія				1
Всього	8 год.	8 год.	8 год.	9 год.

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень реалізації освітньої програми вивчається:

- шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять;
- моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей);
- проведення контрольних випробувань учнів;
- участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах;
- аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО.

**РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ДЛЯ 7–9 КЛАСІВ
НА 2023 – 2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Клас	7-А	7-Б	8-А	8-Б	9-А	9-Б	Всього
Кількість учнів	31	28	18	28	28	21	154
Хлопці	7	14	10	15	9	14	69
Дівчата	24	14	8	13	19	7	85
<i>Інваріантна частина</i>	Наказ 405 Табл. 1	Наказ 405 Табл. 1	Наказ 405 Табл. 1	Наказ 405 Табл. 8	Наказ 405 Табл. 1	Наказ 405 Табл. 8	
Українська мова	2,5+1	2,5+1	2	2	2	2	15
Українська література	2	2	2	2	2	2	12
Англійська мова	3	3	3+2	2+1	2+3	2	21
Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	12
Історія України	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	8
Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1	6
Правознавство					1	1	2
Музичне мистецтво	1	1					2
Образотворче мистецтво	1	1					2
Мистецтво			1	1	1	1	4
Алгебра	2	2	2	2+3	2	2+3	18
Геометрія	2	2	2	3	2	3	14
Біологія	2	2	2	2	2	2	12
Географія	2	2	2	2	1,5	1,5	11
Фізика	2	2	2	2	3	3	14
Хімія	1,5	1,5	2	2	2	2	11
Трудове навчання	1	1	1	1	1	1	6
Інформатика	1	1	2	2	2	2	10
Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	6
Фізична культура	3	3	2	2	2	2	14
РАЗОМ	31+1	31+1	30,5+2	30,5+4	32+2	32+3	200
<i>Варіативна частина</i>							
Курс за вибором	Німецька мова	1	1		1		3
	Польська мова	1	1	1			3
	Художнє слово		1				1
Хімія			0,5	0,5			1
Ми і конфлікт	1						1
Трудове навчання		1					1
РАЗОМ	3	3	2,5	0,5	1	0	10
РАЗОМ (без под.)	32+3	32+3	33+2	33+2	33+2	33+2	210
<i>Гранично допустиме навантаження(без фіз.к.)</i>	32	32	33	33	33	33	
Поділ	8,5	8,5	2	2	10	2	33
Інформатика	1	1	2	2	2	2	10
Англійська мова	3	3			5		11
Українська мова	3,5	3,5			2		9
Трудове навчання	1	1			1		3
РАЗОМ	43,5	43,5	37	37	45	37	243

**РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ДЛЯ 10-11 КЛАСІВ
НА 2023 – 2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Клас	10А	10Б	11А	11Б	Всього
<i>Кількість учнів</i>	27	28	19	17	91
<i>Хлопці</i>	6	16	7	10	39
<i>Дівчата</i>	21	12	12	7	52
Інваріантна частина (базові предмети)	Іноз. філологія Наказ 408 Табл. 2	Матем. Наказ 408 Табл. 2	Іноз. філологія Наказ 408 Табл. 2	Матем. Наказ 408 Табл. 2	
Українська мова	2	2	3	3	10
Українська література	2	2	2	2	8
Англійська мова	2	2	2	2	8
Зарубіжна література	1	1	1	1	4
Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Всесвітня історія	1	1	1	1	4
Громадянська освіта	2	2			4
Алгебра	2	2	2	2	8
Геометрія	2	1	2	1	6
Біологія і екологія	2	2	2	2	8
Географія	1,5	1,5	1	1	5
Фізика і астрономія	3	3	4	4	14
Хімія	1,5	1,5	2	2	7
Фізична культура	2	2	2	2	8
Захист України	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Вибірково-обов'язкові предмети					
Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Технології	1,5	1,5			3
Мистецтво			1,5	1,5	3
РАЗОМ	30	29	30	29	118
Варіативна частина					
Додаткові години на профільні предмети					
Математика		6		6	12
Англійська мова	4		4		8
Німецька мова	1		1		2
РАЗОМ(без под.)	33+2	33+2	33+2	33+2	140
Гранично допустиме навантаження(без фіз.культ.)	33	33	33	33	
Додаткові години на факультативи					
ДУМ			1		1
Математика			1		1
Ділова англійська мова				1	1
Німецька мова	1				1
Основи критичного мислення		2			2
Польська мова	1				1
Історія				1	1
РАЗОМ	2	2	2	2	8
Поділ	3	10,5	3	3	19,5
Інформатика	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Захист України	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Українська мова		2			2
Англійська мова		2			2
Технології		1,5			1,5
Фізична культура		2			2
РАЗОМ	40	47,5	40	40	167,5

**ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ (ЗАТВЕРДЖЕНІ НАКАЗАМИ МОН
ВІД 17.06.2017 № 804 ТА ВІД 23.10.2017 № 1407)**

№ п/п Назва навчальної програми

1. Українська мова
2. Українська література
3. Біологія
4. Всесвітня історія
5. Географія
6. Зарубіжна література
7. Інформатика
8. Історія України
9. Математика
10. Мистецтво
11. Основи здоров'я
12. Природознавство
13. Трудове навчання
14. Фізика
15. Фізична культура
16. Хімія

**ПЕРЕЛІК ВАРІАТИВНИХ МОДУЛІВ ЗМІСТОВОГО НАПОВНЕННЯ
ПРЕДМЕТА «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА» НА 2023/2024 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

Клас	Модулі
7	«Настільний теніс», «Рухливі ігри», «Волейбол», «Хореографія»
8	«Легка атлетика», «Баскетбол», «Футбол», «Волейбол», «Гімнастика»
9	«Легка атлетика», «Баскетбол», «Футбол», «Волейбол», «Гімнастика »
10	«Легка атлетика», «Баскетбол», «Футбол», «Волейбол»
11	«Легка атлетика», «Баскетбол», «Футбол», «Волейбол»

ПЕРЕЛІК ПІДРУЧНИКІВ ДЛЯ УЧНІВ**7 клас**

1	"Біологія" підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Остапченко Л.І., Балан П.Г., Серебряков В.В., Матяш Н.Ю., Горобчишин В.А.	2015
2	"Географія" підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Бойко В. М., Міхелі С. В.	2015
3	"Інформатика" підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Казанцева О.П., Стеценко І.В., Фурик Л.В.	2020
4	"Трудове навчання (для дівчат)" підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Ходзицька І.Ю., Безносок О.І., Горобець О.В., Павич Н.М.	2015
5	"Трудове навчання (для хлопців)" підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Терещук Б.М., Дятленко С.М., Гащак В.М., Лещук Р.М.	2015
6	"Хімія" підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Ярошенко О. Г.	2015
7	«Алгебра» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Кравчук В.Р., Підручна М.В., Янченко Г.М.	2015
8	«Англійська мова (7-й рік навчання)» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Карпюк О.Д.	2015
9	«Всесвітня історія» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Щупак І.Я.	2020
10	«Геометрія» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Єршова А.П, Голобородько В.В., Крижановський О.Ф.	2015
11	«Зарубіжна література» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Ніколенко О.М., Конєва Т.М., Орлова О.В., Зуєнко М.О, Кобзар О.І.	2015
12	«Історія України» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Власов В.С.	2020

13	«Музичне мистецтво» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Масол Л.М., Аристова Л.С.	2015
14	«Німецька мова (3-й рік навчання)» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Сотникова С.І.	2015
15	«Основи здоров'я» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Бех І.Д., Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Страшко С.В.	2015
16	«Основи здоров'я» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Бойченко Т.Є., Василяшко І.П., Гурська О.К., Коваль Н.С.	2015
17	«Російська мова (3-й рік навчання) для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Коновалова М.В.	2015
18	«Українська література» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Коваленко Л.Т.	2015
19	«Українська література» підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти	Авраменко О.М.	2020
20	«Українська мова» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Глазова О.П.	2015
21	«Фізика» підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Сиротюк В.Д.	2015

8 клас

1	«Алгебра для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням математики» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Мерзляк А.Г., Полонський В.Б, Якір М.С.	2016
2	«Алгебра» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Істер О.	2021
3	«Англійська мова (8-й рік навчання)» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Карпюк О.Д.	2021
4	«Біологія» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Матяш Н.Ю., Остапченко Л.І., Пасічніченко О.М., Балан П.Г.	2016
5	«Всесвітня історія» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Щупак І.Я.	2021
6	«Географія» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Бонко В.М.	2021
7	«Геометрія для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням математики» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Мерзляк А.Г., Полонський В.Б, Якір М.С.	2016
8	«Геометрія» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Істер О.	2021
9	«Зарубіжна література» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Ніколенко О.М., Зуєнко М.О, Строха Б.В.	2016
10	«Інформатика» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Морзе Н.В., Барна О.В., Вембер В.П.	2021
11	«Історія України» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Власов В.С.	2021
12	«Мистецтво (інтегрований курс)» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Масол Л.М.	2016
13	«Німецька мова (4-й рік навчання)» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Басай Н.П.	2016

14	«Основи здоров'я» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів»	Бех І.Д., Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Страшко С.В.	2016
15	«Трудове навчання (обслуговуючі види праці)» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Ходзицька І.Ю., Тименко В.П., Безносюк О.І., Горобець О.В.	2016
16	«Трудове навчання (технічні види праці)» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Гащак В.М., Дятленко С.М., Терещук Б.М., Тименко В.П., Гуташинський В.І.	2016
17	«Українська література» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Авраменко О.М.	2021
18	«Українська мова» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Авраменко О.М., Борисюк Т.В., Почтаренко О.М.	2021
19	«Фізика для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням фізики» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Засекіна Т.М., Засекін Д.О.	2016
20	«Фізика» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Бар'яхтар В.Г., Божинова Ф.Я., Довгий С.О., Кірюхіна О.О.	2021
21	«Хімія» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Григорович О.В.	2021

9 клас

1	«Алгебра для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням математики» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С.	2017
2	«Алгебра» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Прокопенко Н.С., Захарійченко Ю.О., Кінашук Н.Л.	2017

3	«Англійська мова (9-й рік навчання)» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Карпюк О.Д.	2017
4	«Біологія» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Остапченко Л.І., Балан П.Г., Поліщук В.П.	2017
5	«Всесвітня історія» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Полянський П.Б.	2017
6	«Географія» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Бойко В.М., Дітчук І.Л., Гринюк Т.А., Смаль І.В., Харенко І.М.	2017
7	«Геометрія для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням математики» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С.	2017
8	«Геометрія» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Єршова А.П., Голобородько В.В., Крижановський О.Ф., Єршов С.В.	2017
9	«Зарубіжна література» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Ніколенко О.М., Зуєнко М.О., Стороха Б.В., Туряниця В.Г., Орлова О.В.	2017
10	«Інформатика» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	2017
11	«Історія України» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Турченко Ф.Г., Мороко В.М.	2017
12	«Мистецтво» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Масол Л.М.	2017
13	«Німецька мова (5-й рік навчання)» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Сотникова С.І., Гоголева Г.В.	2017
14	«Основи здоров'я» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів»	Бех І.Д., Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Страшко С.В.	2017

15	«Основи правознавства» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Наровлянський О.Д.	2017
16	«Трудове навчання (обслуговуючі види праці)» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Ходзицька І.Ю., Тименко В.П., Горобець О.В., Безносюк О.І.	2017
17	«Трудове навчання (технічні види праці)» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Терещук А.І.	2017
18	«Українська література» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Слоньовська О.В., Мафтин Н.В. Вівчарик Н.М., Курінна Н.С., Шевчук Л.Т.	2017
19	«Українська мова» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Заболотний В.В., Заболотний О.В.	2017
20	«Фізика» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я., Кірюхіна О.О.	2017
21	«Хімія» підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Григорович О.В.	2017

10 клас

1	«Алгебра і початки аналізу (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Полонський В.Б., Якір М.С.	2018
2	«Англійська мова (10-й рік навчання, профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Морська Л.І.	2018
3	«Англійська мова (10-й рік навчання, рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Карпюк О.Д.	2018
4	«Біологія і екологія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Соболь В.І.	2018

5	«Всесвітня історія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти укр + рос	Щупак І.Я.	2018
6	«Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Бойко В.М., Брайчевський Ю.С., Яценко Б.П.	2018
7	«Геометрія (початок вивчення на поглибленому рівні з 8 класу, профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Полонський В.Б., Якір М.С.	2018
8	«Геометрія (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Полонський В.Б., Якір М.С.	2018
9	«Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Вербицька П.В., Волошенюк О.В., Горленко В.О., Кендзюр П.І., Козорог О.Г., Маркусь Н.І., Махун Л.П., Педан-Слепухіна О.Л., Ратушняк С.П., Ситник Е.В.	2018
10	«Зарубіжна література (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Орлова О.В., Ковальова Л.Л.	2018
11	«Захист Вітчизни (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Гарасимів І.М., Пашко К.О., Фука М.М., Щирба Ю.П.	2018
12	«Захист Вітчизни (рівень стандарту, "Основи медичних знань")» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Гудима А.А., Пашко К.О., Гарасимів І.М., Фука М.М.	2018
13	«Історія України (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Сорочинська Н.М., Гісем О.О.	2018
14	«Німецька мова (6-й рік навчання, рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Сотникова С.І., Гоголева Г.В.	2018

15	«Правознавство (профільний рівень)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Філіпенко Т.М., Сутковий В.Л.	2018
16	«Українська література (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Фасоля А.М., Яценко Т.О., Уліщенко В.В., Бійчук Г.Л., Тименко В.М.	2018
17	«Українська мова (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Новосьолова В.І.	2018
18	«Фізика (профільний рівень, за навчальною програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В.М.)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Гельфгат І.М.	2018
19	«Фізика (рівень стандарту, за навчальною програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В.М.)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Бар`яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я., Кірюхіна О.О. за редакцією Бар`яхтара В.Г., Довгого С.О.	2018
20	«Хімія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти	Григорович О.В.	2018

11 клас

1	«Алгебра і початки аналізу (початок вивчення на поглибленому рівні з 8 класу, профільний рівень)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Полонський В.Б., Якір М.С.	2019
2	«Алгебра і початки аналізу (профільний рівень)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Полонський В.Б., Якір М.С.	2019
3	«Англійська мова (11-й рік навчання, профільний рівень)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Морська Л.І.	2019
4	«Англійська мова (11-й рік навчання, рівень стандарту)» підручник для 11	Карпюк О.Д.	2019

	класу закладів загальної середньої освіти		
5	«Астрономія (рівень стандарту, за навчальною програмою авторського колективу під керівництвом Яцківа Я.С.)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Пришляк М.П.	2019
6	«Біологія і екологія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти укр + нацменшини	Соболь В.І.	2019
7	«Всесвітня історія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Щупак І.Я.	2019
8	«Географія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р.	2019
9	«Геометрія (початок вивчення на поглибленому рівні з 8 класу, профільний рівень)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Полонський В.Б., Якір М.С.	2019
10	«Геометрія (профільний рівень)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Полонський В.Б., Якір М.С.	2019
11	«Зарубіжна література (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ковальова Л.Л., Юлдашева Л.П., Лебедь Д.О., Орлова О.В., Ніколенко К.С.	2019
12	«Захист Вітчизни (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Гнатюк М.Р.	2019
13	«Захист Вітчизни (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Гудима А.А., Пашко К.О., Гарасимів І.М., Фука М.М., Щирба Ю.П.	2019
14	«Захист Вітчизни (рівень стандарту, "Основи медичних знань")» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Гудима А.А., Пашко К.О., Гарасимів І.М., Фука М.М.	2019

15	«Інформатика (профільний рівень)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти з навчанням українською та мовами нацменшин	Руденко В.Д., Речич Н.В., Потієнко В.О.	2019
16	«Інформатика (рівень стандарту)» підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти з навчанням українською та мовами нацменшин	Морзе Н.В., Барна О.В.	2019
17	«Історія України (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти укр + пол + рос	Власов В.С., Кульчицький С.В.	2019
18	«Мистецтво (рівень стандарту, профільний рівень)» підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти з навчанням українською та мовами нацменшин	Комаровська О.А., Миропольська Н.Є., Ничкало С.А., Руденко І.В.	2019
19	«Німецька мова (7-й рік навчання, рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Сотникова С.І., Гоголева Г.В.	2019
20	«Технології (рівень стандарту)» підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти з навчанням українською та мовами нацменшин	Ходзицька І.Ю., Боринець Н.І., Гащак В.М., Горобець О.В., Даниліна Е.М., Крімер В.В., Лапінський В.В., Малєєва І.В., Медвідь О.Ю., Павич Н.М., Палій Ю.В., Пархоменко О.М., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М., Рак Л.М.)	2019
21	«Українська література (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Слоньовська О.В., Мафтин Н.В., Вівчарик Н.М.	2019
22	«Українська мова (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М., Новосьолова В.І.	2019

23	«Фізика (рівень стандарту, за навчальною програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В.М.)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Бар`яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я., Кірюхіна О.О. за редакцією Бар`яхтара В.Г., Довгого С.О.	2019
24	«Хімія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти	Григорович О.В.	2019